

Неля Сташин

студентка 1 СТН курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Цвігун І.А.**,

д.е.н., доцент, завідувач

кафедри інформаційних технологій

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ В СТАТИСТИЦІ

Прогноз — це науково обґрунтоване судження про можливий стан об'єкта в майбутньому, а також про альтернативні шляхи і строки досягнення такого стану. Процес розроблення прогнозів називається прогнозуванням. Одним з найважливіших напрямів прогнозування суспільного розвитку є соціально-економічне прогнозування.

Прогнозування є сполучною ланкою між теорією і практикою. У методології прогнозування розрізняють два аспекти: теоретичний та управлінський. Теоретичний аспект полягає в тому, що за допомогою прогнозування здійснюється аналіз реальних фактів і причинно-наслідкових зв'язків, оцінка й опис можливих і бажаних перспектив розвитку об'єкта. Управлінський аспект полягає в тому, що прогнозування формує рекомендації щодо ДРЕ на відповідну перспективу.

Соціально-економічне прогнозування є складовою ширшого поняття — передбачення, як випереджувального відображення дійсності. Залежно від ступеня конкретизації досліджуваних процесів розрізняють три форми передбачення: гіпотезу, прогноз і план (програму).

Мета такого прогнозу - показати, до яких результатів можна дійти в майбутньому, якщо рухатися до нього з тією самою швидкістю або прискоренням, що й у минулому.

Прогноз визначає очікувані варіанти економічного розвитку виходячи з

гіпотези, що основні фактори і тенденції минулого періоду зберуться на період прогнозу або що можна обґрунтувати і врахувати напрямок їхніх змін у розглянутій перспективі. Подібна гіпотеза висувається виходячи з інертності економічних явищ і процесів.

Однією з найважливіших характеристик соціально-економічного прогнозування є класифікація (типологія) прогнозів (табл. 1). Типологія базується на класифікаційних ознаках. Такими ознаками можуть бути: масштаби об'єкта; час випередження; елементи відтворення; функції прогнозу; джерела прогнозованої інформації тощо.

Таблиця 1

Класифікація прогнозів

Класифікаційна ознака	Прогнози
За масштабами об'єкта прогнозування	Глобальні Макроекономічні Секторів економіки Народногосподарських комплексів Галузеві (міжгалузеві) Регіональні (міжрегіональні) Інші
За часом випередження (прогнозним горизонтом)	Короткострокові (до 1 року) Середньострокові (1—5 років) Довгострокові (5—10 років)
За елементами та напрямками відтворення	Первинних факторів виробництва (природних ресурсів, матеріальних ресурсів, трудових ресурсів, фінансових ресурсів тощо) Суспільних потреб (загальнодержавних, особистих, виробничих, споживчих тощо)
За функцією прогнозування	Пошукові (дослідницькі) Цільові (нормативні)

Методами прогнозування називають сукупність прийомів та оцінок, що дають змогу на підставі аналізу ретроспективних внутрішніх і зовнішніх зв'язків, притаманних об'єкту, а також їхніх змін зробити достатньо вірогідне судження щодо майбутнього розвитку об'єкта. Вибір методів прогнозування

здійснюється згідно з характером об'єкта та вимогами, які висуваються до інформаційного забезпечення прогнозів.

Досвід, накопичений сучасною прогностикою, показує, що за всієї різноманітності методів прогнозування їх можна об'єднати (залежно від ступеня формалізації) в дві групи: інтуїтивні та формалізовані (рис. 1).

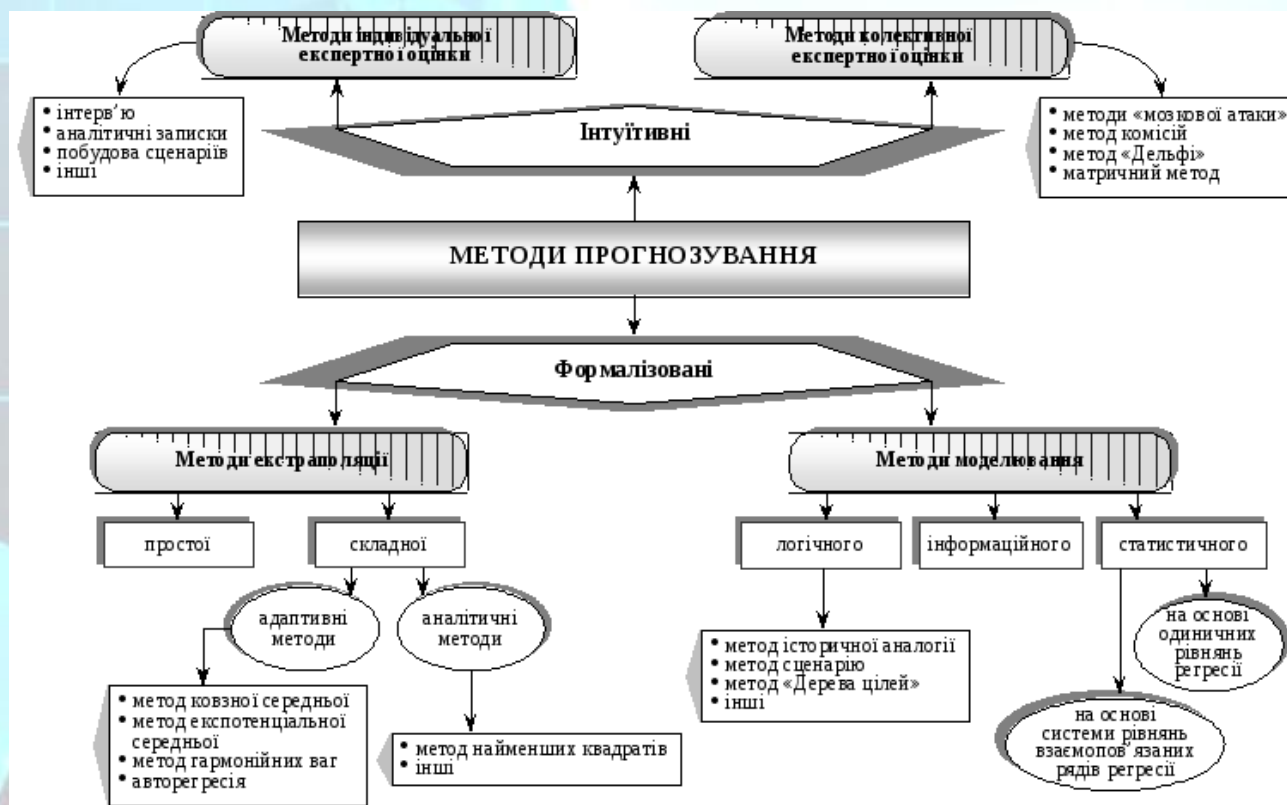

Рис.1. Класифікація методів прогнозування залежно від ступеня формалізації

Розв'язання життєво важливих проблем розвитку суспільства, регіонів, галузей економіки, інституціональних одиниць та обґрунтування способів реалізації визначених стратегічних і тактичних цілей здійснюється за допомогою прогнозування.

Список використаних джерел

1. Макарова Н.В. Статистика в Excel : учеб. пособие / Н. В. Макарова, В. Я. Трофимец. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 368 с.

2. Вітлінський в.В. Економіко-математичне моделювання: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2009. - 452с.

3. Економіко-математичне моделювання: Навчальний посібник /За ред. О. Т. Іващука. - Тернопіль: ТНЕУ «Економічна думка», 2008. - 704 с.